

Recenzia

Bölöni, J., Molnár, Zs., Kun, A. (eds) et al. Magyarország élőhelyei : Vegetációtípusok leírása és határozója, ANÉR 2011. Vácrátót : MTA Ökológiai és Botanikai Kutatóintézete [Ústav ekológie a botaniky, MTA], 2011. 441 strán. ISBN 978-963-8391-51-3.

V maďarčine napísaná publikácia je určite pre väčšinu slovenských aj zahraničných botanikov tvrdým orieškom. Ak však ide o dielo, ktoré svojim komplexným a moderným spracovaním pokrýva úplný prehľad 126 biotopov v Maďarsku je potrebné venovať mu patričnú pozornosť. Na mapovaní v teréne pracovalo vyše 200 odborníkov a samotná kniha je výsledkom práce 55 spoluautorov. Kniha, ktorej názov sa dá voľne preložiť ako Biotopy Maďarska – ich popis a určovanie, vyšla v roku 2011 už v treťom, dosť prepracovanom vydaní. Je vytlačená na kvalitnom papieri s početnými farebnými obrázkami a mapkami ilustrujúcimi rozšírenie každého biotopu v krajine. Tieto ilustrácie, rovnako ako anglické názvy biotopov, sú hlavným vodítkom pre maďarsky nehovoriaceho záujemcu. Pre každý biotop je doplnková informácia v rámčeku, kde je zvýraznená príslušnosť biotopu k celoeurópskym jednotkám Natura 2000 a tiež fytoocenologický obsah jednotky na asociačnej úrovni. Skúsenejší geobotanik si urobí obrázok o biotope aj na základe druhej kombinácie latinských názvov rastlín. Kódovanie jednotiek sa od prvého vydania v roku 1997 dosť zmenilo, prevodník na strane 12–15 je preto veľmi užitočný. Všetky zmeny sú výsledkom stále lepšieho poznania a detailnejšieho rozlišovania biotopov. Pre nás sú zaujímavé hlavne panónske jednotky, ktoré máme spoločné, a ktoré na našom území už vyznievajú v značne ochudobnených typoch. Prejavuje sa to napr. v delení prioritnej jednotky 1530* Pannonic salt steppes and salt marshes na niekoľko terestrických biotopov a niekoľko vodných, vrátane porastov s prítomnosťou rias rodu *Chara*. Zaujímavé je, že do tejto naturajskej jednotky radia aj biotop u nás označený za biotop národného významu Lk12. Naopak veľmi povrchno spracovaná sa javí pionierska vegetácia skál a sutín, zlúčená do jedinej národnej jednotky I4, navyše bez nadväznosti na Naturu 2000. Zaradenie teplomilných lemov (M8) do naturajskej jednotky 6210 neprekvapuje, keďže sa chápanie lemov ako samostatných fytoocenóz v Maďarsku nedarí historicky presadiť. Prekvapí pestrá variabilita v skupine euro-sibírskych dubových lesov a naopak iba fragmenty kyslomilných borovicových lesov (N13). Biotopy kódované písmenami P-U už nie sú vyčlenené floristicky, sú to monokultúry rôznych drevín, ruderalne stanovišťa a agrocenózy, ktoré u nás mapujeme v skupine biotopov X. V literárnom prehľade dominujú práce maďarských autorov, ale je tam aj niekoľko citácií zo Slovenska. Publikácia každopádne stojí za pozretie. Knihu je možné objednať na Ústave ekológie a botaniky vo Vácrátóte (viac informácií získate cez tel. +36 28 360-122/160 alebo na mejlovej adrese molnar@botanika.hu.

MILAN VALACHOVIČ